

САДРЖАЈ
Table of Contents
1/2026

**Тема броја: „Европски хоризонти Ервина Шинка: егзил, емиграција
и културно посредовање”**
**SPECIAL SECTION: “Ervin Šinko’s European Horizons: Exile, Emigration,
and Cultural Mediation”**

Јелена ЛАЛАТОВИЋ

Уводна реч 13

Стефан ГУЖВИЦА

Писац као архивист. Књижевна дела Ервина Шинка
и Манеса Шпербера као историјски извори

Stefan Gužvica

WRITER AS AN ARCHIVIST. LITERARY WORKS OF ERVIN SINKÓ
AND MANÈS SPERBER AS HISTORICAL SOURCES 15

Milka CAR PRIJIĆ

Ученици жанра. О генолошким обилежјима *Romana jednog romana*.

Билешке из *Moskovskog dnevnika od 1935. do 1937. godine* Ервина Шинка

Milka Car Prijic

THE EFFECTS OF GENRE: ON THE GENERIC FEATURES OF
THE NOVEL OF A NOVEL. NOTES FROM THE
MOSCOW DIARY, 1935–1937, BY ERVIN ŠINKO 53

Јелена ЛАЛАТОВИЋ

У сенци пропалих царстава: европско и (анти)империјално у делу
Ервина Шинка и Мила Дора

Jelena Latović

IN THE SHADOW OF FALLEN EMPIRES: THE EUROPEAN
AND THE (ANTI)IMPERIAL LEGACIES IN THE WORK OF
ERVIN SINKÓ AND MILO DOR 77

Марко ЧУДИЋ, Иштван ЛАДАЊИ

Одбрана омладине и последњи дани: Ервин Шинко
као покровитељ часописа *Ūj Symposion*

Marko Čudić, István Ladányi

IN DEFENCE OF THE YOUTH AND THE LAST DAYS: ERVIN SINKÓ
AS THE PATRON OF THE LITERARY JOURNAL *ŪJ SYMPOSION* 105

ЧЛАНЦИ

Articles

Милош ТИМОТИЈЕВИЋ

Хероизација сликарке Надежде Петровић (1915–1941)

Miloš Timotijević

THE HEROIZATION OF THE PAINTER

NADEŽDA PETROVIĆ (1915–1941).....125

Драгомир БОНЦИЋ, Марјин ПРЕВИШИЋ

Комисија за помоћ у научним истраживањима 1952–1955.

Dragomir Bondžić, Martin Previšić

THE COMMISSION FOR SUPPORT IN SCIENTIFIC RESEARCH 1952–1955.....153

Никола ОЖЕГОВИЋ

Бањалучка бискупија Римокатоличке цркве

за вријеме бискупа Алфреда Пихлера (1959–1989)

Nikola Ožegović

THE ROMAN CATHOLIC DIOCESE OF BANJA LUKA

DURING THE SERVICE OF BISHOP ALFRED PICHLER (1959–1989) 195

Никола PERKOVIĆ

О неким карактеристикама банкарског система у вријеме југославенске
господарске реформе кроз чланке листа *Borba* (1965–1966.)

Nikola Perković

ON CERTAIN CHARACTERISTICS OF THE BANKING SYSTEM

DURING THE YUGOSLAV ECONOMIC REFORM AS REFLECTED IN

ARTICLES FROM THE NEWSPAPER BORBA (1965–1966) 229

Александар В. МИЛЕТИЋ, Милан МИЛЕНКОВИЋ

Посета Савезног секретара за иностране послове СФРЈ

Милоша Минића Грчкој, децембра 1974. године

Aleksandar V. Miletić, Milan Milenković

THE VISIT OF YUGOSLAV FEDERAL SECRETARY FOR

FOREIGN AFFAIRS MILOŠ MINIĆ TO GREECE IN DECEMBER 1974 267

Љубица СЛАВКОВИЋ
Политички императив и институционално прилагођавање:
Изградња „Сава центра” у контексту КЕБС-а (1976–1981)
Ljubica Slavković
POLITICAL IMPERATIVE AND INSTITUTIONAL ADJUSTMENT:
THE CONSTRUCTION OF THE SAVA CENTER
IN THE CONTEXT OF THE CSCE (1976–1981).....297

Слободан СЕЛИНИЋ
„Војко и Савле”: Савез комуниста Србије и Меморандум САНУ
Slobodan Selinić
“VOJKO AND SAVLE”: THE LEAGUE OF COMMUNISTS OF SERBIA
AND THE SANU MEMORANDUM 325

Драгољуб МАНДИЋ
Историјска позадина филма Срђана Драгојевића *Лейа села лејо јоре*
Dragoljub Mandić
HISTORICAL BACKGROUND OF SRĐAN DRAGOJEVIĆ’S FILM
PRETTY VILLAGE, PRETTY FLAME 361

Милош ЋИПРАНИЋ
Сарамаго о Југославијама: ратови и коментари
Miloš Ćipranić
SARAMAGO ON YUGOSLAVIAS: WARS AND COMMENTARIES 385

Оливера ДРАГИШИЋ, Марко ЋОСИЋ
Математички модел промене броја становника између пописа
Olivera Dragišić, Marko Ćosić
A MATHEMATICAL MODEL OF POPULATION CHANGE
BETWEEN CENSUSES 403

IN MEMORIAM

Владан ЈОВАНОВИЋ
John R. Lampe (1935–2024) 447

Рагмила РАДИЋ
Момчило Митровић (1948–2025) 452

ПРИКАЗИ

Reviews

Виктор КОСИК

Руски дипломатски представници у Београду у личним белешкама и усвојенима на њелому 19–20. века. Приредили Алексеј Тимофејев и Јелена Миронова. Београд: Архив Српске православне цркве; Центар за руске и источноевропске студије „Мирослав Јовановић” Филозофског факултета Универзитета у Београду, Руски научни институт, 2024.....459

Милош ТИМОТИЈЕВИЋ

Јован Заметица. Безумље и злоба : Хабзбуршко царство, Балкан и иочейак Првој светској рати. Београд: Службени гласник, 2025.....463

Михаел АНТОЛОВИЋ

Nadilaženje nacionalne paradigme. Od historiografskog nacionalizma od transnacionalnih pristupa, izabrali i uredili Branimir Janković i Nikola Tomašegović. Zagreb: Srednja Europa, 2025. 467

Љубодраг ДИМИЋ

Milutin Živković. Ratnici sa granice. Staroraški muslimani u nemačkoj vojsci, SS i policiji (1941–1945). Beograd: ISI, 2025. 473

Зећир РАМЧИЛОВИЋ

Салим Кадри Керими. Асијекти на јуословенско–тиурскије односи и соработка (1925–1945–1990). Скопје: СКК, 2025 477

Сава ЂУРЂЕВИЋ

Lost in the Kaleidoscope: National Minorities in Yugoslavia, eds. Božica Slavković Mirić, Enes S. Omerović. Belgrade: Institute for Recent History of Serbia, 2024.....479

Александар ЛУКИЋ

Милан Гулић, Јуословенска држава 1918–2006. Од Прводецемдарској актиа до Мајској референдума. Београд: Институт за савремену историју, 2023. 483

Подаци о ауторима

Notes on contributors 493